

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRIJA
PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRS

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 ♦ tālr. (+371) 67388624 ♦ fakss (+371) 67388634 ♦ e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā

2012.gada 20.septembrī

Nr. E03-PTU-L21-44

**Par administratīvā soda,
tiesiskā pienākuma uzlikšanu**

**Par negodīgas komercprakses īstenošanu, par kuru paredzēts administratīvais
sods Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta trešajā daļā**

Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktora vietniece Brigita Liepiņa,

piedaloties SIA “Dobeles komunālie pakalpojumi”

juridiskā adrese: Spodrības iela 2, Dobele, Dobeles novads, LV-3701

reģistrācijas numurs: 45103000466

kuru pārstāv valdes loceklis: [..]

personas kods: [..]

izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un konstatēja:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – *PTAC*), pamatojoties uz personas iesniegumu un *Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma* (turpmāk – *NKAL*) 15.panta pirmo daļu, ir izvērtējis SIA „Dobeles komunālie pakalpojumi” (turpmāk – *Sabiedrība*) komercprakses, kas tiek īstenota, aprēķinot maksu par atkritumu apsaimniekošanu atkarībā no saražotā sadzīves atkritumu normatīvā daudzuma vienam cilvēkam mēnesī un konkrētajā nekustamajā īpašumā deklarēto personu skaita (turpmāk – *Komercprakse*), atbilstību patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

Izvērtēšanas gaitā *PTAC* ir konstatējis turpmāk norādīto:

PTAC 2012.gada 16.martā saņēma patērētāja iesniegumu, kurā cita starpā tika sniegta informācija, ka *Sabiedrība*, sniedzot atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus, izraksta patērētājiem rēķinus, kuros maksa par atkritumu apsaimniekošanu tiek aprēķināta atkarībā no konkrētajā adresē deklarēto personu

skaita un, ņemot vērā vienas personas saražoto sadzīves atkritumu normatīvo daudzumu mēnesī. Minēto apliecina patērētāja *PTAC* iesniegtais 2011.gada 17.oktobra rēķins Nr.333/10 un 2012.gada 12.aprīļa rēķins Nr.333/4.

Ņemot vērā saņemto informāciju, *PTAC* 2012.gada 28.martā nosūtīja *Sabiedrībai* vēstuli Nr.21-04/2154-L-21, kurā cita starpā pieprasīja *Sabiedrībai* sniegt skaidrojumu par to, uz kāda pamata *Sabiedrība*, aprēķinot atkritumu apsaimniekošanas maksu patērētājiem, ņem vērā attiecīgajā nekustamajā īpašumā deklarēto personu skaitu, ja konkrētajā gadījumā var precīzi noteikt izvesto atkritumu daudzumu, kā arī, kā tiek aprēķināta atkritumu apsaimniekošanas maksa par vienu personu. Vienlaikus *PTAC* pieprasīja *Sabiedrībai* sniegt informāciju par to, vai *Sabiedrība* ir izrakstījusi līdzīga satura rēķinus citiem patērētājiem (iesniegt attiecīgus pierādījumus).

PTAC 2012.gada 12.aprīlī saņēma *Sabiedrības* 2012.gada 11.aprīļa vēstuli Nr.01-51, kurā *Sabiedrība* norādīja, ka visiem atkritumu radītājiem – fiziskām personām tiek izrakstīti līdzīga satura rēķini. Vienlaikus *Sabiedrība* paskaidroja, ka, aprēķinot atkritumu apsaimniekošanas maksu, tā ņem vērā Dobeles novada domes 2012.gada 22.martā pieņemtajā lēmumā Nr.67/3 noteikto sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tarifu (10,40 LVL/m³), konkrētajā nekustamajā īpašumā deklarēto personu skaitu un *Sabiedrības* 2012.gada 11.janvārī ar Dobeles novada pašvaldību saskaņoto vienas personas saražoto atkritumu daudzumu gadā (1,08m³). No *Sabiedrības* 2012.gada 11.aprīļa vēstulei Nr.01-51 pielikumā pievienotās 2012.gada 10.janvāra vēstules, ko *Sabiedrība* adresēja Dobeles novada domes priekšsēdētājam, izriet, ka, lai noskaidrotu vidējo vienas personas saražoto atkritumu daudzumu gadā, *Sabiedrība* sadala gada laikā Dobeles novadā savāktu atkritumu apjomu uz visu reģistrēto iedzīvotāju skaitu, tādējādi izlīdzinot kopīgi radīto atkritumu daudzumu starp visiem iedzīvotājiem vienādā apmērā. Rezultātā praksē rodas situācijas, kad patērētāji norēķinās par apsaimniekoto atkritumu daudzumu, kas faktiski pārsniedz viņiem lietošanā nodoto atkritumu konteineru tilpumu.

Papildus *Sabiedrība* savā 2012.gada 11.aprīļa paskaidrojumā *PTAC* minēja, ka tā īsteno *Komercpraksi*, ievērojot Dobeles novada pašvaldības 2010.gada 21.janvāra saistošo noteikumu Nr.4 „*Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu*” (turpmāk – *Noteikumi*) 9.3.apakšpunktu: „*fiziskas personas maksājumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu veic atbilstoši šajos noteikumos apstiprinātajam normatīvajam daudzumam par katru dzīvesvietā deklarēto personu*”.

PTAC konstatēja, ka ar Dobeles novada domes 2012.gada 22.marta lēmumu Nr.66/3 ir apstiprināti Dobeles novada pašvaldības 2012.gada 22.marta saistošie noteikumi Nr.4 „*Grozījumi Dobeles novada pašvaldības 2010.gada 21.janvāra saistošajos noteikumos Nr.4 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu*”” (turpmāk – *Grozījumi*), saskaņā ar kuru 17.punktu *Noteikumu* 9.3.apakšpunkts ir izteikts jaunā redakcijā: „*Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksu veido maksa par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu, sabiedrisko pakalpojumu regulatora apstiprinātais tarifs par sadzīves atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonā un dabas resursu nodoklis par atkritumu apglabāšanu*”. *Grozījumi* stājās spēkā 2012.gada 9.maijā pēc to publicēšanas vietējā laikrakstā „*Zemgale*”. No iepriekš minētā izriet, ka pēc *Grozījumu* stāšanās spēkā *Noteikumos* vairs nav paredzēta prasība atkritumu apsaimniekošanas maksu aprēķināt par katru dzīvesvietā deklarēto personu.

Ņemot vērā minēto, *PTAC*, lai varētu objektīvi izvērtēt *Sabiedrības* īstenotās *Komercprakses* atbilstību patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, 2012.gada 22.maijā nosūtīja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības

ministrijai (turpmāk – VARAM) vēstuli Nr.21-04/3371-L-21, lūdzot sniegt viedokli par atkritumu apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas kārtību, tajā skaitā, vai atkritumu maksas aprēķināšana atkarībā no konkrētajā adresē deklarēto personu skaita ir atbilstoša normatīvo aktu prasībām.

PTAC 2012.gada 15.jūnijā saņēma VARAM vēstuli Nr.2.18-le/9270, kurā cita starpā sniegts šāds viedoklis: „[...] maksu par atkritumu apsaimniekošanu var noteikt par atkritumu apjomu, svaru, bet nav nekāda pamata piesaistīt attiecīgo maksu deklarēto personu skaitam dzīvesvietā, jo šādu normatīva daudzuma noteikšanu nevar pamatot ne ar vienu no Atkritumu apsaimniekošanas likuma normām. [...] Atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanas kārtība ir vienāda visiem atkritumu radītājiem. Maksu par sadzīves atkritumiem nosaka pašvaldība ar savu lēmumu atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma 39.panta pirmajā daļā noteiktajam. Līdz ar to ministrijas ieskatā maksa par atkritumu apsaimniekošanu sadzīves atkritumu radītājiem, arī individuālajām dzīvojamām mājām nosakāma pēc radītā atkritumu apjoma. Rezultātā maksājums būtu atkarīgs no atkritumu konteineru tilpuma un izvešanas biežuma [...]”.

Ņemot vērā iepriekš minēto, PTAC 2012.gada 21.jūnijā nosūtīja *Sabiedrībai* vēstuli Nr.21-04/4213-L-21, kurā pieprasīja *Sabiedrībai*: sniegt rakstveida informāciju par to, vai un kādā veidā *Sabiedrība* apņemas pārrēķināt atkritumu apsaimniekošanas maksu par periodu, sākot no *Grozījumu* spēkā stāšanās datuma visiem patērētājiem, kas ir apmaksājuši rēķinus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, kur pakalpojuma maksa ir noteikta atkarībā no konkrētajā adresē deklarēto personu skaita; sniegt informāciju, vai un kādā veidā *Sabiedrība* apņemas informēt patērētājus par atkritumu apsaimniekošanas maksas pārrēķināšanu un cenas starpības kompensēšanu par augšminēto periodu; sniegt informāciju, vai *Sabiedrība* apņemas turpmāk maksu par atkritumu apsaimniekošanu aprēķināt, ievērojot *Noteikumus*, *Grozījumus* un VARAM sniegto viedokli, proti, atkarībā no atkritumu konteineru tilpuma un izvešanas biežuma.

PTAC 2012.gada 6.jūlijā saņēma *Sabiedrības* 2012.gada 4.jūlija vēstuli Nr.01-88, kurā *Sabiedrība* cita starpā norādīja, ka tā neredz iemeslu, kāpēc būtu nepieciešams pārrēķināt atkritumu apsaimniekošanas maksu. *Sabiedrība* uzskata, ka tā ievēro labas pārvaldības principu, jo nodrošina tiesiskumu, vienādas attieksmes principu un nodrošina samērīgumu starp privātpersonu un sabiedrības interesēm kopumā.

Lai noskaidrotu, vai *Sabiedrības* īstenotā *Komercprakse* atbilst atkritumu apsaimniekošanas jomā vispāratzītai godīgai praksei, PTAC 2012.gada 20.jūlijā nosūtīja „LATVIJAS ATKRITUMU SAIMNIECĪBAS UZŅĒMUMU ASOCIĀCIJAI” (turpmāk – LASUA) vēstuli, lūdzot sniegt viedokli par *Komercpraksi*. PTAC 2012.gada 27.augustā saņēma LASUA atbildi, kurā tiek sniegts sekojošs viedoklis: „[...] uzskatām, ka PTAC vēstulē aprakstītā komersanta prakse nav atbilstoša ikdienas komercpraksi atkritumu apsaimniekošanas jomā, jo šāda prakse ir pretrunā ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma 39.pantā ietvertu regulējumu un principu „piesārņotājs maksā”, jo, piemērojot maksu individuālajās dzīvojamajās mājās atkarībā no īpašumā dzīvojošo personu skaita, nevis faktiski izvestā atkritumu daudzuma, maksas apmērs neatspoguļo īpašumā radīto atkritumu daudzumu. LASUA nav ziņu, ka tās biedri maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu aprēķinātu pretēji Atkritumu apsaimniekošanas likumā vai attiecīgās pašvaldības saistošajos noteikumos ietvertajam regulējumam [...]”.

PTAC, izvērtējot lietas materiālus un secinot, ka *Sabiedrība* pēc *Grozījumu* stāšanās spēkā nedarbojas ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā darbības jomā vispārārtītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam, rezultātā negatīvi ietekmējot patērētāju grupas ekonomiskās intereses, faktiski uzliekot par pienākumu apmaksāt normatīvo aktu prasībām neatbilstošus rēķinus, 2012.gada 30.augustā pieņēma lēmumu par administratīvās lietas ierosināšanu.

Vienlaikus, konstatējot, ka *Sabiedrība* ir īstenojusi negodīgu, proti, profesionālai rūpībai neatbilstošu komercpraksi, tā pārkāpjot negodīgas komercprakses aizliegumu un tādēļ konkrētajā gadījumā varētu tikt pieņemts lēmums par administratīvā soda piemērošanu, PTAC 2012.gada 30.augustā ir nolēmis, pamatojoties uz *Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa* (turpmāk – *LAPK*) 238.¹ panta 1.punktu, uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā par *Sabiedrības* izdarīto pārkāpumu, kas minēts *LAPK* 166.¹³ trešajā daļā – par negodīgu komercpraksi.

PTAC 2012.gada 7.septembrī nosūtīja *Sabiedrībai* vēstuli Nr.21-04/5892-L-21 *Par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā, informācijas sniegšanu un uzaicinājumu uz lietas izskatīšanu*. Minētajā vēstulē PTAC paziņoja *Sabiedrībai* par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas vietu un laiku, vienlaikus pieprasot *Sabiedrībai* sniegt PTAC rakstisku informāciju par to, cik atkritumu valdītājiem *Sabiedrība* izraksta atkritumu apsaimniekošanas rēķinus, kuros maksa aprēķināta par vairākām viņu nekustamajos īpašumos deklarētajām personām, un attiecīgi, cik nekustamajos īpašumos deklarētajām personām, kas nav šo nekustamo īpašumu īpašnieki, ar minētajiem rēķiniem tiek aprēķināta maksa par atkritumu apsaimniekošanu.

PTAC 2012.gada 19.septembrī saņēma *Sabiedrības* 2012.gada 14.septembra vēstuli Nr.01-112, kurā *Sabiedrība* norādīja, ka, pamatojoties uz *Noteikumiem*, un atbilstoši noslēgtajiem līgumiem, tā piedāda rēķinus mājsaimniecībām, kurās kopējais deklarēto personu skaits sastāda 17 851.

PTAC 2012.gada 7.septembrī nosūtīja Dobeles novada pašvaldībai vēstuli Nr.21-04/5876-L-21, kurā pieprasīja Dobeles novada pašvaldībai iesniegt PTAC: aktuālo informāciju par to, cik iedzīvotāji ir deklarējuši savas dzīvesvietas Dobeles novadā; informāciju par to, cik Dobeles novadā reģistrētajām fiziskajām personām (atkritumu radītājiem vai valdītājiem) ir pienākums noslēgt atkritumu apsaimniekošanas līgumus ar *Sabiedrību* un attiecīgi, cik Dobeles novadā reģistrētajām fiziskajām personām nav pienākuma noslēgt atkritumu apsaimniekošanas līgumus, pamatojoties uz to, ka tās ir deklarējušas savas dzīvesvietas citu fizisko personu nekustamajos īpašumos; informāciju par to, cik Dobeles novadā reģistrētās fiziskās personas (atkritumu radītāji vai valdītāji) ir noslēgušas atkritumu apsaimniekošanas līgumus ar *Sabiedrību*.

PTAC 2012.gada 19.septembrī saņēma Dobeles novada pašvaldības 2012.gada 14.septembra vēstuli Nr.2-6/2557, kurā pašvaldība norādīja, ka tās rīcībā nav ziņu par personām, kuras deklarējušas savu dzīvesvietu citu fizisko personu nekustamajos īpašumos. Vienlaikus Dobeles novada pašvaldība norādīja, ka saskaņā ar *Sabiedrības* sniegto informāciju 17 851 fiziskā persona ir noslēgusi līgumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu. Dobeles novada pašvaldība nesniedza PTAC ziņas par novadā deklarēto personu skaitu, norādot, ka šādas informācijas sniegšanu nodrošina Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

PTAC 2012.gada 20.septembrī saņēma *Sabiedrības* 2012.gada 19.septembra vēstuli Nr.01-114, kurā *Sabiedrība* norādīja, ka maksas aprēķināšanas kārtība par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu tiek saskaņota ar pašvaldību, ko apliecina 2012.gada 2.maija *Sabiedrības* vēstule Nr.01-61, kas adresēta Dobeles novada pašvaldībai. Pamatojoties uz likuma „*Par pašvaldībām*” 15.panta otro daļu, *Sabiedrība* uzskata, ka *PTAC*, ierosinot administratīvā pārkāpuma lietu pret *Sabiedrību*, ir netieši vērsies pret pašvaldību. *Sabiedrība* uzskata, ka Dobeles novada pašvaldība nav atzīstama par komercprakses īstenotāju un līdz ar to *PTAC* nav tiesību vērsties pret Dobeles novada pašvaldību saistībā ar negodīgu komercpraksi. Vienlaikus minētajā vēstulē norādīts, ka esošā maksāšanas kārtība ir izveidota, pamatojoties uz daudzdzīvokļu māju iedzīvotāju protestiem, jo bija izveidojusies situācija, kad privātmāju īpašnieki izmantoja daudzdzīvokļu māju konteinerus, bet maksu par to izvešanu sedza tikai daudzdzīvokļu māju iedzīvotāji. Patlaban visi novada iedzīvotāji maksā vienādu summu par atkritumu apsaimniekošanu. Veidojot atkritumu apsaimniekošanas maksas aprēķina kārtību, ir ņemts vērā faktiski izvestais atkritumu daudzums (kopumā visā novadā), atkritumu izvešanas biežums un konteineru tilpums. Sakarā ar iepriekš minēto *Sabiedrība* lūdz *PTAC* pārtraukt administratīvā pārkāpuma lietvedību. *Sabiedrība* uzskata, ka tā ievēro *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* 21.² panta prasības, proti, organizējot pakalpojuma sniegšanu, tā ievēro profesionālo rūpību un godīgumu pret visiem novada iedzīvotājiem.

Lietas izskatīšanas gaitā *Sabiedrības* valdes loceklis atkārtoja augšminētajā *Sabiedrības* 2012.gada 19.septembra vēstulē Nr.01-114 norādītos argumentus. Papildus *Sabiedrības* valdes loceklis uzsvēra, ka *Sabiedrības* piemērojamā atkritumu apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas sistēma ir visgodīgākā un visvienlīdzīgākā, turklāt tās rezultātā ir būtiski samazinājies kopējais atkritumu daudzums, vienlaikus ir pieaudzis no privātmājām izvesto atkritumu daudzums. Atbildot uz *PTAC* jautājumu, vai Dobeles novada iedzīvotājiem, kas noslēguši līgumus par atkritumu apsaimniekošanu, ir pienākums ievietot atkritumus konteineros, *Sabiedrības* pārstāvis atbildēja apstiprinoši. Uz *PTAC* jautājumu, vai kopējā atkritumu daudzumā, kas tiek ņemts vērā, aprēķinot saražotā sadzīves atkritumu normatīvo daudzumu vienam cilvēkam, ietilpst tikai tie atkritumi, kas tiek savākti no konteineriem, vai visi novadā savāktie atkritumi, tostarp tie, kas atstāti pie konteineriem, dabā u. tml., *Sabiedrības* pārstāvis paskaidroja, ka kopējā atkritumu daudzumā ietilpst tikai tie atkritumi, kas savākti no konteineriem. Uz *PTAC* jautājumu, vai iedzīvotājiem, kas nav noslēguši atkritumu apsaimniekošanas līgumus, bet ir deklarējuši savas dzīves vietas Dobeles novadā, un personām, kuras dzīvo Dobeles novadā, nedeklarējot savu dzīvesvietu tajā, tiek izrakstīti rēķini par atkritumu apsaimniekošanu, *Sabiedrības* valdes loceklis paskaidroja, ka minētajām personām atkritumu apsaimniekošanas rēķini netiek izrakstīti. Uz *PTAC* jautājumu, vai atkritumu apsaimniekošanas maksa, kas ir jāmaksā katrai Dobeles novadā deklarētajai personai, ir atkarīga no konkrētās personas atkritumu apsaimniekošanas līgumā izvēlēta konteineru tilpuma un tā izvešanas biežuma, *Sabiedrības* valdes loceklis paskaidroja, ka maksa ir pilnīgi vienāda visām personām neatkarīgi no izvesto atkritumu daudzuma, līdz ar to iedzīvotāji var izmest atkritumus ne tikai savos, bet arī daudzdzīvokļu māju konteineros, tāpat iedzīvotāji var apvienoties un izmest atkritumus vienā lielā kopīgā konteinerī.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, PTAC secina turpmāk minēto:

Saskaņā ar *NKAL* 1.panta pirmās daļas 2.punktu komercprakse ir darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam. No minētā izriet, ka rēķinu par atkritumu apsaimniekošanu izrakstīšana ir uzskatāma par komercpraksi, jo tā ir darbība, kas tieši saistīta ar atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanu patērētājiem. Vienlaikus atzīstams, ka *Sabiedrība* ir uzskatāma par komercprakses īstenotāju *NKAL* 1.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē.

Attiecībā uz *Sabiedrības* iebildumu, ka tā nav atzīstama par komercprakses īstenotāju, *PTAC* paskaidro turpmāk minēto.

Konkrētajā lietā konstatējams, ka atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus Dobeles novadā sniedz *Sabiedrība*. Saskaņā ar *Sabiedrības* valdes locekļa paskaidrojumiem lietas izskatīšanas gaitā visas *Sabiedrības* kapitāldaļas pieder Dobeles pašvaldībai. Atbilstoši *Valsts pārvaldes iekārtas likuma* 88.panta otrajai daļai publiska persona dibina kapitālsabiedrību komercdarbības veikšanai. Par komercdarbību saskaņā ar *Komerclikuma* 1.panta otro daļu uzskatāma atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants. Komercdarbība ir viens no uzņēmējdarbības veidiem. Komersants, pamatojoties uz *Komerclikuma* 1.panta pirmo daļu, ir komercreģistrā ierakstīta fiziskā persona (individuālais komersants) vai komercsabiedrība (personālsabiedrība un kapitālsabiedrība). Pamatojoties uz ierakstiem *Lursoft* datu bāzē, *Sabiedrība* ir reģistrēta komercreģistrā 2004.gada 24.septembrī. Ņemot vērā *Komerclikuma* 2.panta noteikumus, ja komersants ir ierakstīts komercreģistrā, nav pieļaujama ieruna par to, ka saimnieciskā darbība, kas veikta, izmantojot komercreģistrā ierakstīto firmu, nav komercdarbība.

Ņemot vērā augšminēto un pamatojoties uz *NKAL* 1.panta pirmās daļas 1.punktu, kas nosaka, ka komercprakses īstenotājs ir ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita persona, kas rīkojas ražotāja, pakalpojuma sniedzēja vai pārdevēja vārdā vai uzdevumā, secināms, ka *Sabiedrība* ir atzīstama par *Komercprakses* īstenotāju, savukārt iebildumi attiecībā uz tās atbilstību komercprakses īstenotāja statusam nav pamatoti.

Saskaņā ar *NKAL* 14.panta pirmo daļu *NKAL* ievērošanu savas kompetences ietvaros uzrauga *PTAC*.

NKAL 6.pantā noteikts, ka komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispārāzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam. Saskaņā ar *NKAL* 4.panta otrās daļas 1.punkta noteikumiem komercprakse ir negodīga, ja tā neatbilst profesionālajai rūpībai un negatīvi ietekmē vai var negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas vidusmēra patērētāju grupas ekonomisko rīcību, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar. Pamatojoties uz *NKAL* 4.panta pirmo daļu, negodīga komercprakse ir aizliegta.

NKAL 7.panta pirmā daļa paredz, ka par patērētāja ekonomisko rīcību negatīvi ietekmējošu uzskata tādu komercpraksi, kura būtiski ierobežo patērētāja iespēju pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu un kuras rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

Izvērtējot *Sabiedrības* īstenoto *Komercpraksi*, secināms, ka tā uzskatāma par profesionālajai rūpībai neatbilstošu un vidusmēra patērētāju grupas ekonomiskās intereses negatīvi ietekmējošu turpmāk minēto iemeslu dēļ.

Sabiedrības īstenoto *Komercpraksi PTAC* vērtē no vidusmēra patērētāja uztveres viedokļa, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”), un Eiropas Kopienų tiesas (turpmāk – *EKT*) praksē norādītos vidusmēra patērētāja kritērijus – patērētājs, kurš ir pietiekoši zinošs un labi informēts, kā arī pietiekoši vērīgs un piesardzīgs (skat. Direktīvas preambulas 18.punkts; *EKT* C-112/99, 52.paragrāfs; C-44/01, 55.paragrāfs; C-356/04, 78.paragrāfs; C-381/05, 23.paragrāfs).

Saskaņā ar *Atkritumu apsaimniekošanas likuma* (turpmāk – *AAL*) 39.panta pirmo daļu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanas kārtību atkritumu radītājam vai valdītājam apstiprina pašvaldība ar saistošajiem noteikumiem. Konkrētajā lietā konstatējams, ka līdz brīdim, kad stājās spēkā *Grozījumi, Noteikumus* bija paredzēta prasība atkritumu apsaimniekošanas maksu aprēķināt par katru dzīvesvietā deklarēto personu. Tādējādi atzīstams, ka *Sabiedrības* komercprakse attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas maksas aprēķināšanu līdz 2012.gada 9.maijam (līdz *Grozījumu* publicēšanai laikrakstā „Zemgale”) ir bijusi atbilstoša *Noteikumu* prasībām.

No *Sabiedrības* 2012.gada 11.aprīļa vēstules Nr.01-51 *PTAC* izriet, ka *Sabiedrība*, katrā konkrētajā gadījumā aprēķinot atkritumu apsaimniekošanas maksu, ņem vērā sekojošus kritērijus:

- 1) pašvaldības apstiprināto maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, kas saskaņā ar 2012.gada 22.marta Dobeles novada domes lēmumu Nr.67/3 2012.gadā ir noteikta Ls 10,40/m³;
- 2) saražoto sadzīves atkritumu normatīvo daudzumu vienam cilvēkam mēnesī, kas, pamatojoties uz *Sabiedrības* 2012.gada 10.janvāra vēstulē Nr.01-7 Dobeles novada domes priekšsēdētājam A. Spridzānam norādīto, ir 1,08 m³ gadā vai 0,09 m³ mēnesī vienai personai. Saskaņā ar minētajai vēstulei pielikumā pievienoto aprēķinu saražoto sadzīves atkritumu normatīvo daudzumu vienai personai 2012.gadā aprēķināja, no iedzīvotājiem faktiski savākto atkritumu daudzumu 2011.gadā (20499 m³) sadalot ar 2012.gada 1.janvārī novadā deklarēto iedzīvotāju skaitu (23664) un reizīnot ar korekcijas koeficientu, kas atspoguļo atkritumu apsaimniekošanā iesaistīto personu skaitu (0,8);
- 3) konkrētajā nekustamajā īpašumā deklarēto personu skaitu;
- 4) norēķina periodu;
- 5) pievienotās vērtības nodokļa standartlikmi, kas saskaņā ar likuma „*Par pievienotās vērtības nodokli*” 5.panta pirmo daļu ir 21%.

Rezultātā *Sabiedrība*, izrakstot rēķinus, maksu par atkritumu apsaimniekošanu nosaka sekojoši:

- 1) $10,40 * 0,09 * 1 * 1 + 21\% = \text{Ls } 1,13$ (ja nekustamajā īpašumā ir deklarēta 1 persona un rēķins tiek izrakstīts par 1 mēnesi);
- 2) $10,40 * 0,09 * 2 * 1 + 21\% = \text{Ls } 2,27$ (ja nekustamajā īpašumā ir deklarētas 2 personas un rēķins tiek izrakstīts par 1 mēnesi);

- 3) $10,40 \cdot 0,09 \cdot 3 \cdot 1 + 21\% =$ Ls 3,40 (ja nekustamajā īpašumā ir deklarētas 3 personas un rēķins tiek izrakstīts par 1 mēnesi);
- 4) $10,40 \cdot 0,09 \cdot 4 \cdot 1 + 21\% =$ Ls 4,53 (ja nekustamajā īpašumā ir deklarētas 4 personas un rēķins tiek izrakstīts par 1 mēnesi);
- 5) utt.

Ja rēķins tiek izrakstīts par 3 mēnešiem, tad minētās summas ir attiecīgi – Ls 3,40 par vienu nekustamajā īpašumā deklarēto personu, Ls 6,80 par divām nekustamajā īpašumā deklarētajām personām, Ls 10,19 par trīs nekustamajā īpašumā deklarētajām personām, Ls 13,60 par četrām nekustamajā īpašumā deklarētajām personām utt.

Konkrētajā gadījumā ir atzīstams, ka *Sabiedrība*, aprēķinot maksu par atkritumu apsaimniekošanu, neņem vērā ne konkrētai personai lietošanā nodotā konteinera tilpumu, ne atkritumu izvešanas biežumu, līdz ar to secināms, ka *Sabiedrība* maksu par sniegto atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu aprēķina nevis par konkrētā atkritumu radītāja vai valdītāja faktiski radīto atkritumu daudzumu, bet gan par vidēji aprēķināto vienas personas saražoto atkritumu daudzumu.

Saskaņā ar *AAL* 16.panta otrajā daļā noteikto sadzīves atkritumu sākotnējais radītājs vai valdītājs sedz visas izmaksas, kas saistītas ar viņa radīto sadzīves atkritumu, tajā skaitā, sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu. No iepriekš minētās tiesību normas nepārprotami izriet, ka atkritumu radītājam vai valdītājam ir pienākums norēķināties tikai par viņa paša vai viņa mājāsaimniecībā dzīvojošo personu radītajiem atkritumiem. Gadījumā, kad patērētājam tiek uzlikts par pienākumu norēķināties par vidējo atkritumu daudzumu, kas aprēķināts, sadalot visu novadā savākto atkritumu daudzumu uz novadā deklarēto personu skaitu, kas noslēguši atkritumu apsaimniekošanas līgumus, var rasties situācijas, kad iedzīvotāji, kas atkritumus izved, piemēram, vienu reizi mēnesī, norēķinās ne tikai par savu, bet arī par to atkritumu radītāju saražotajiem atkritumiem, kas tos izved biežāk, piemēram, divas vai četras reizes mēnesī, savukārt, patērētāji, kas saražo un attiecīgi arī izved vairāk atkritumu, pamatojoties uz *Sabiedrības* piemērojamo izlīdzinātās maksāšanas metodi, nenorēķinās par noteiktu daļu savu saražoto atkritumu.

Lai varētu objektīvi izvērtēt *Sabiedrības* īstenotās *Komercprakses* atbilstību patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, *PTAC* 2012.gada 22.maijā nosūtīja *VARAM* vēstuli, lūdzot sniegt viedokli par atkritumu apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas kārtību, tajā skaitā, vai atkritumu maksas aprēķināšana atkarībā no konkrētajā adresē deklarēto personu skaita ir atbilstoša normatīvo aktu prasībām. *PTAC* 2012.gada 15.jūnijā saņēma *VARAM* vēstuli Nr.2.18-le/9270, kurā cita starpā norādīts, ka *VARAM* ieskatā maksa par atkritumu apsaimniekošanu sadzīves atkritumu radītājiem, arī individuālajām dzīvojamām mājām nosakāma pēc radītā atkritumu apjoma (skat. šī lēmuma 3.lpp.).

Tā kā, pamatojoties uz *AAL* 7.panta pirmās daļas 2.punktu, *VARAM* sagatavo normatīvo aktu projektus atkritumu apsaimniekošanas jomā, *PTAC* nav pamata nepievienoties *VARAM* sniegtajam viedoklim par atkritumu apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas kārtību individuālajās dzīvojamajās mājās, proti, ka maksājums būtu jāaprēķina atkarībā no atkritumu konteinera tilpuma un izvešanas biežuma.

Pamatojoties uz *AAL* 16.panta otrās daļas regulējumu un *VARAM* vēstulē Nr.2.18-le/9270 sniegto viedokli, *PTAC* ieskatā *Sabiedrībai* nav tiesiska pamata piemērot attiecībā uz patērētājiem tādu maksas aprēķināšanas metodi, saskaņā ar kuru maksājumi par atkritumu apsaimniekošanu tiek faktiski izlīdzināti starp visiem

atkritumu radītājiem vienādā apmērā, pilnīgi ignorējot katra konkrētā atkritumu radītāja vai valdītāja reāli radīto atkritumu daudzumu. Šāds maksājumu aprēķināšanas veids ir neatbilstošs gan AAL 16.panta otrās daļas prasībām, gan arī *Civillikuma* 1.pantā nostiprinātajam labas ticības un taisnīguma principam, saskaņā ar kuru tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības, proti: „*tiesību subjektiem savas subjektīvās tiesības ir jāizlieto un subjektīvie pienākumi jāpilda pēc labas ticības jeb ievērojot citu personu pamatotās intereses*” (Balodis K. Ievads civiltiesībās. Rīga: Apģāds Zvaizne ABC, 2007., 62.lpp.).

Sabiedrības valdes loceklis lietas izskatīšanas gaitā vairākkārt norādīja, ka visi novada iedzīvotāji maksā vienādu summu par atkritumu apsaimniekošanu un līdz ar to *Sabiedrības* piemērojamā atkritumu apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas sistēma ir visgodīgākā un visvienlīdzīgākā, turklāt tās rezultātā ir būtiski samazinājies kopējais atkritumu daudzums, vienlaikus ir pieaudzis no privātmājām izvesto atkritumu daudzums. *PTAC* ieskatā *Sabiedrības* piemērojamā atkritumu apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas kārtība nav un nevar tikt atzīta par godīgu un vienlīdzīgu vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, tā ir pretrunā AAL 16.panta otrās daļas prasībām un *Civillikuma* 1.pantā noteiktajam labas ticības principam. Otrkārt, *Sabiedrības* valdes locekļa lietas izskatīšanas gaitā sniegtais paskaidrojums, ka Dobeles novada iedzīvotājiem ir pienākums ievietot atkritumus konteineros, un kopējā atkritumu daudzumā, kas tiek ņemts vērā, aprēķinot saražotā sadzīves atkritumu normatīvo daudzumu vienam cilvēkam, ietilpst tikai tie atkritumi, kas tiek savākti no konteineriem, apliecina to, ka vienāda atkritumu apsaimniekošanas maksas apmērs, ko aprēķina *Sabiedrība*, attiecas tikai uz tām personām, kuras ir noslēgušas atkritumu apsaimniekošanas līgumus, proti, uz patērētājiem, kas, rīkojoties atbilstoši normatīvo aktu prasībām, piedalās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā. *PTAC* ieskatā minētais apliecina to, ka *Sabiedrība* izlīdzina maksājumus par atkritumu apsaimniekošanu tikai starp tiem iedzīvotājiem, kas ir noslēguši atkritumu apsaimniekošanas līgumus, presumējot, ka šie patērētāji, neskatoties uz to, ka viņu lietošanā ir atkritumu savākšanas konteineri, varētu izmest savus atkritumus citu patērētāju lietošanā esošajos konteineros. Treškārt, *Sabiedrības* valdes loceklis lietas izskatīšanas gaitā atzina, ka tiem iedzīvotājiem, kuri nav noslēguši atkritumu apsaimniekošanas līgumus, bet ir deklarējuši savas dzīves vietas Dobeles novadā, un personām, kuras dzīvo Dobeles novadā, nedeklarējot savu dzīvesvietu tajā, netiek izrakstīti rēķini par atkritumu apsaimniekošanu, un, lai arī minētais ir atbilstošs AAL 13.panta pirmās daļas 1.punktam, *PTAC* ieskatā tas apliecina *Komercprakses* rezultātā izveidojušos nevienlīdzīgu attieksmi pret patērētājiem, kuri ir noslēguši līgumus un maksā par atkritumu apsaimniekošanu, jo būtībā viņiem ir pienākums norēķināties arī par tiem iedzīvotājiem, kas, nenoslēdzot līgumus, atrod iespēju izmest savus saražotos atkritumus viņu konteineros. Vienlaikus jānorāda uz *Sabiedrības* valdes locekļa lietas izskatīšanas gaitā sniegto paskaidrojumu, ka atkritumu apsaimniekošanas maksa ir pilnīgi vienāda visām Dobeles novadā deklarētajām personām, neatkarīgi no izvesto atkritumu daudzuma, līdz ar to iedzīvotāji var izmest atkritumus ne tikai savos, bet arī daudzdzīvokļu māju konteineros, tāpat iedzīvotāji var apvienoties un izmest atkritumus vienā lielā kopīgā konteinerī. Minētais apliecina faktu, ka *Sabiedrība* pārkāpj AAL 16.panta otrajā daļā nostiprināto prasību sadzīves atkritumu sākotnējam radītājam vai valdītājam segt izmaksas, kas saistītas ar viņa paša radīto sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, jo būtībā *Sabiedrība* pieļauj situāciju, kad persona, kura noteiktu iemeslu dēļ saražo lielu daudzumu atkritumu, par to apsaimniekošanu

samaksā mazāk, nekā vajadzētu, savukārt persona, kura saražo mazāk atkritumu (piemēram, aktīvi šķiro atkritumus) – vairāk. Papildus *PTAC* uzskata *Sabiedrības* īstenoto *Komercpraksi* par negodīgu arī attiecībā uz tām personām, kuras ir deklarējušas savu dzīvesvietu Dobeles novadā, taču faktiski tur nedzīvo (piemēram, studē citā pilsētā) – *PTAC* ieskatā *Sabiedrībai* nav pamata pieprasīt maksu par atkritumu apsaimniekošanu personām, kuras tos nerada. Ņemot vērā visus iepriekš minētos argumentus, *PTAC* uzskata, ka *Sabiedrības* apgalvojums, ka tās īstenotā *Komercprakse* ir godīga un vienlīdzīga attiecībā uz visiem patērētājiem, ir nepamatots.

Vienlaikus *PTAC* uzskata, ka, ievērojot labas ticības principu un *AAL* 16.panta otro daļu, maksa par atkritumu apsaimniekošanu būtu nosakāma atkritumu radītājam vai valdītājam atkarībā no izvesto atkritumu daudzuma. *PTAC* ieskatā, izrakstot rēķinus par atkritumu apsaimniekošanu, ir jāņem vērā tādi kritēriji kā patērētājam lietošanā nodotā atkritumu apsaimniekošanas konteineru tilpums un tā izvešanas biežums, pašvaldības apstiprinātais atkritumu apsaimniekošanas tarifs, kā arī atbilstoša pievienotās vērtības nodokļa likme. Līdz ar to maksa par atkritumu apsaimniekošanu būtu aprēķināma, pašvaldības noteikto atkritumu apsaimniekošanas tarifu reizinot ar patērētāja lietošanā esošā konteineru tilpumu, kas reizināts ar šī konteineru izvešanas reižu skaitu. Rezultātā aprēķinātā summā papildus būtu apliekama ar pievienotās vērtības nodokli. Tādējādi, piemēram, ja patērētājam lietošanā nodotā konteineru tilpums ir $0,1\text{m}^3$ (saskaņā ar datiem, kas norādīti *Sabiedrības* 2012.gada 12.aprīlī *PTAC* iesniegtā 2000.gada 14.jūlija *Līguma* Nr.09 pielikumā), un patērētājs ir izvēlējis izvest savus radītos atkritumus vienu reizi mēnesī, kā to pieļauj *Noteikumu* 6.1.12.apakšpunkts, tad maksa par atkritumu apsaimniekošanu būtu aprēķināma sekojoši: $0,1 * 10,40 * 1 + 21\% = \text{Ls } 1,26$ mēnesī neatkarīgi no īpašumā deklarēto personu skaita vai citu iedzīvotāju radīto atkritumu daudzuma. Līdzīgi atkritumu apsaimniekošanas maksa būtu aprēķināma arī daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām, proti, *Sabiedrībai*, izrakstot atkritumu apsaimniekošanas rēķinu konkrētā nekustamā īpašuma pārvaldes institūcijai, maksa par atkritumu apsaimniekošanu ir jāaprēķina atkarībā no izvestā atkritumu daudzuma, kas aprēķināts, konkrētās mājas iedzīvotājiem lietošanā nodotā konteineru apjomu reizinot ar tā izvešanas reižu skaitu. Ņemot vērā minēto, secināms, ka atkritumu apsaimniekošanas maksas apmērs var mainīties atkarībā no tādiem kritērijiem kā konteineru tilpums un izvešanas biežums, jeb no faktiski izvestā atkritumu daudzuma.

Attiecībā uz *Sabiedrības* norādi, ka maksas aprēķināšanas kārtība par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu tiek saskaņota ar pašvaldību, *PTAC* paskaidro, ka saskaņā ar *AAL* 21.¹ pantu pašvaldība nosaka maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, nevis rēķina summas aprēķināšanas kārtību. Atkritumu apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas kārtībai rēķinā ir jābūt atbilstošai normatīvo aktu prasībām, kā jau tika minēts iepriekš, tai ir jābūt atkarīgai no faktiski izvestā atkritumu daudzuma kopsakarā ar attiecīgās pašvaldības apstiprināto sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tarifu. Tā kā rēķinus par atkritumu apsaimniekošanu konkrētajā gadījumā izraksta *Sabiedrība*, tad par atbilstošas pakalpojuma cenas aprēķināšanu ir atbildīga *Sabiedrība*, nevis pašvaldība. Ņemot vērā minēto, piedāvājot pašvaldībai saskaņot noteiktu maksas aprēķināšanas kārtību, *Sabiedrībai* ir jārīkojas labticīgi, nepiedāvājot tādu kārtību, kas neatbilst normatīvo aktu prasībām vai vispārātzītai un godīgai praksei.

Ņemot vērā iepriekš minēto, *PTAC* uzskata apstākli, ka *Sabiedrība* ir saskaņojusi atkritumu apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas kārtību ar pašvaldību, par nepietiekamu pamatu šādas kārtības atzīšanai par normatīvajiem aktiem atbilstošu

un līdz ar to *Sabiedrības* arguments, ka 2012.gada 2.maija vēstulē tā saskaņoja konkrētu maksas aprēķināšanas kārtību ar Dobeles novada pašvaldību un tādējādi *PTAC*, ierosinot administratīvā pārkāpuma lietu pret *Sabiedrību*, ir netieši vērsies pret pašvaldību, nav pamatots.

Konkrētajā gadījumā ir būtiski norādīt, ka, lai noskaidrotu, vai *Sabiedrības* īstenotā *Komercprakse* atbilst atkritumu apsaimniekošanas jomā vispāratzītai godīgai praksei, *PTAC* 2012.gada 20.jūlijā nosūtīja *LASUA* vēstuli, lūdzot sniegt viedokli par *Komercpraksi*. *PTAC* 2012.gada 27.augustā saņēma *LASUA* atbildi ar tajā sniegto viedokli, ka *Komercprakse* nav atbilstoša ikdienas komercpraksi atkritumu apsaimniekošanas jomā (skat. šī lēmuma 3.lpp.).

No iepriekš minētā izriet, ka atkritumu apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas kārtību, kur maksa tiek diferencēta atkarībā no apsaimniekoto atkritumu apjoma, par godīgāku un atbilstošāku konkrētajai tirgus jomai uzskata nevien *VARAM*, kas saskaņā ar *AAL* 7.panta pirmās daļas 2.punktu sagatavo normatīvo aktu projektus atkritumu apsaimniekošanas jomā, bet arī *LASUA*, kas saskaņā ar tās interneta vietnē www.lasua.lv norādīto informāciju apvieno vairāk nekā 50 biedrus, kopumā aizņemot gandrīz 90% no kopējā Latvijas atkritumu apsaimniekošanas tirgus apjoma. Tādējādi, ņemot vērā abu minēto institūciju viedokļus, secināms, ka *Komercprakse* neatbilst atkritumu apsaimniekošanas jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei.

Attiecībā uz *Sabiedrības* argumentu, ka esošā maksāšanas kārtība ir izveidota, pamatojoties uz daudzdzīvokļu māju iedzīvotāju protestiem, jo bija izveidojusies situācija, kad privātmāju īpašnieki izmantoja daudzdzīvokļu māju konteinerus, bet maksu par to izvešanu sedza tikai daudzdzīvokļu māju iedzīvotāji, *PTAC* norāda, ka saskaņā ar *LAPK* 75.panta otro daļu kopsakarā ar šī likuma 211.² pantu pašvaldības pilnvarotās personas ir tiesīgas uzlikt sodu personām, kas nepiedalās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā. Ņemot vērā minēto un to, ka saskaņā ar likuma „*Par pašvaldībām*” 15.panta otro daļu gādāšana par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, tajā skaitā, atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole ir pašvaldības funkcija, *PTAC* uzskata, ka *Sabiedrībai* nav pamata atsaukties uz iedzīvotāju neapmierinātību vai radušos situāciju, kad daļa no patērētājiem nepiedalījās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā – šādu jautājumu atrisināšana, *PTAC* ieskatā, ir pašvaldības, nevis *Sabiedrības* kompetence.

Izvērtējot visus iepriekš minētos apstākļus, *PTAC* secina, ka *Sabiedrība*, pēc *Grozījumu* stāšanās spēkā izrakstot patērētājiem rēķinus, kur cena ir aprēķināta, ņemot vērā konkrētajā adresē deklarēto personu skaitu un sadzīves atkritumu normatīvo daudzumu vienam cilvēkam, rīkojas neatbilstoši normatīvajiem aktiem, proti, *AAL* 16.panta otrās daļas prasībām un *Noteikumiem*, kā arī pretēji *Civillikuma* 1.pantā noteiktajam labas ticības principam. Bez tam, pamatojoties uz *VARAM* un *LASUA* sniegtajiem viedokļiem, atzīstams, ka *Sabiedrības* īstenotā *Komercprakse* nav atbilstoša atkritumu apsaimniekošanas jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei. Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz *NKAL* 6.pantā noteikto, atzīstams, ka *Sabiedrība* nedarbojas ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā darbības jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam, rezultātā negatīvi ietekmējot patērētāju grupas ekonomiskās intereses, faktiski uzliekot par pienākumu apmaksāt normatīvo aktu prasībām neatbilstošus rēķinus.

Ņemot vērā visu iepriekš norādīto, konstatējams, ka *Sabiedrība* īsteno negodīgu komercpraksi saskaņā ar *NKAL* 4.panta otrās daļas 1.punktu, tādējādi pārkāpjot *NKAL* 4.panta pirmajā daļā noteikto aizliegumu un izdarot *LAPK* 166.¹³ trešajā daļā paredzēto pārkāpumu.

NKAL 15.panta astotajā daļā ir noteikts, ka, ja uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu publicēt attiecīgajai komercprakti atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norāda laboto informāciju, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā.

Izvērtējot lietderības apsvērumus, proti, to, ar kāda veida lēmumu konkrētajā situācijā tiktu panākta vispārēja augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība ne tikai šobrīd, bet arī nākotnē, *PTAC* secina, ka nav lietderīgi pieņemt kādu no *NKAL* 15.panta astotās daļas 1., 3. un 4.punktā paredzētajiem lēmumiem, bet gan, ņemot vērā to, ka *Komercprakse* vēl joprojām tiek īstenota, turklāt *Sabiedrība* nav pārtraukusi prettiesisku rīcību, neraugoties uz *PTAC* norādījumu to izbeigt, un *Sabiedrība* saskaņā ar *LAPK* 9.pantu ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, *PTAC* secina, ka, pamatojoties uz *NKAL* 15.panta astotās daļas 2.punktu, *Sabiedrībai* būtu uzliekams par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu *Komercpraksi*, kā arī saskaņā ar *NKAL* 15.panta astotās daļas 5.punktu *Sabiedrībai* būtu piemērojams ietekmēšanas līdzeklis par administratīvo pārkāpumu, uzliekot administratīvo sodu.

PTAC ieskatā ar administratīvā soda palīdzību *Sabiedrība* tiks motivēta savā turpmākajā komercdarbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu. Arī *LAPK* 1.panta pirmā daļa nosaka, ka administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevums ir aizsargāt sabiedrisko iekārtu, īpašumu, pilsoņu sociāli ekonomiskās, politiskās un personiskās tiesības un brīvības, kā arī komersantu, iestāžu un organizāciju tiesības un likumīgās intereses, noteikto pārvaldes kārtību, valsts un sabiedrisko kārtību, nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu precīzas un stingras ievērošanas garā, ieaudzināt viņos cieņas pilnu attieksmi pret citu pilsoņu tiesībām, godu un pašcieņu, pret sadzīves noteikumiem, apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību sabiedrības priekšā, un juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, „ka soda kā piespiedu līdzekļa speciālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai administratīvā akta adresāts neizdarītu jaunus prettiesiskus nodarījumus. Soda ģenerālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai tos neizdarītu citas personas”. (Māris Baltis. Iestādes rīcības brīvība un lietderības apsvērumi. *Jurista Vārds*, Nr.18(373), 17.05.2005.). Vienlaikus *PTAC* ņem vērā, ka saskaņā ar *LAPK* 22.pantu administratīvā soda piemērošanas mērķis ir arī audzināt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, lai tā ievērotu likumus.

Ņemot vērā to, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums, lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (*LAPK* 239.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu un tādēļ *Sabiedrība* konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (*LAPK* 21.pants), un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju

un citus tirgus dalībniekus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, nepieciešams *Sabiedrībai* piemērot administratīvo sodu.

Kā jau iepriekš konstatēts, *Sabiedrība* ir īstenojusi negodīgu komercpraksi, tādējādi pārkāpjot *NKAL* 4.panta pirmajā daļā noteikto negodīgas komercprakses aizliegumu, un līdz ar to *Sabiedrība* tiek saukta pie administratīvās atbildības par administratīvo pārkāpumu, par kuru administratīvais sods ir paredzēts *LAPK* 166.¹³ panta trešajā daļā – par negodīgu komercpraksi.

LAPK 32.panta pirmā daļa nosaka, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Saskaņā ar *LAPK* 166.¹³ panta trešo daļu par negodīgu komercpraksi – uzliek naudas sodu juridiskajām personām – no piecdesmit līdz desmittūkstoš latiem.

Lemjot par naudas soda piemērošanu, *PTAC* ņem vērā *LAPK* 32.panta otrās daļas prasības, *APL* noteiktos principus un 66.pantā noteiktos lietderības apsvērumus, lai noteiktu lēmuma par personas sodīšanu piemērotību un atbilstību, konkrētajā gadījumā ievērojot samērību starp pie atbildības sauktā tirgus dalībnieka rīcību un tam uzliedzamo ierobežojumu, kā arī patērētāju (visas sabiedrības) tiesiskās intereses, tajā skaitā, tiesības saņemt normatīvajiem aktiem atbilstošus rēķinus par atkritumu apsaimniekošanu, un šo interešu aizskārumu, to, ka piemērojamām sankcijām jābūt efektīvām un no pārkāpuma atkārtošanās atturošām.

Saskaņā ar *PTAC* 2012.gada 14.septembrī saņemtajā *Sabiedrības* 2012.gada 14.septembra vēstulē Nr.01-112 sniegto informāciju *Sabiedrība*, pamatojoties uz *Noteikumiem*, un atbilstoši noslēgtajiem līgumiem piestāda rēķinus majsaimniecībām, kurās kopējais deklarēto personu skaits sastāda 17 851. Tādējādi secināms, ka kopējais skarto patērētāju skaits, kuriem ar *Sabiedrības* izdarīto pārkāpumu var tikt nodarīts kaitējums, ir ievērojams.

Vērtējot *Sabiedrības* mantisko stāvokli, konstatējams, ka ik mēnesi Dobeles novadā reģistrētajām personām ir pienākums norēķināties par atkritumu apsaimniekošanu vismaz Ls 20 217,33 kopējā apmērā ($10,40 * 0,09 * 17\ 851 * 1 + 21\%$). Izvērtējot *PTAC* rīcībā esošo *Sabiedrības* 2012.gada 12.aprīlī patērētājam izrakstīto rēķinu Nr. 333/4, *PTAC* secina, ka konkrētajā gadījumā maksa par atkritumu apsaimniekošanu tika noteikta četrām konkrētajā nekustamajā īpašumā deklarētajām personām par trīs mēnešiem ($10,40 * 0,09 * 4 * 3 + 22\% = \text{Ls } 13,80$). Gadījumā, ja *Sabiedrība* aprēķinātu atkritumu apsaimniekošanas maksu atkarībā no saražotā atkritumu apjoma, tad, ņemot vērā starp konkrēto patērētāju un *Sabiedrību* 2000.gada 14.jūlija *Līguma* Nr.09 pielikumā norādīto atkritumu konteīnera tilpumu – 0,1 m³ un konkrētā patērētāja sniegto informāciju, ka trīs mēnešu laikā viņam lietošanā nodotais konteīneris tiek iztukšots sešas reizes, maksa par atkritumu apsaimniekošanu sastādītu Ls 7,61 ($10,40 * 0,1 * 6 + 22\%$). Tādējādi starpība starp maksu, kas aprēķināta, ņemot vērā deklarēto personu skaitu un normatīvo atkritumu daudzumu, un maksu, kas būtu jāaprēķina atkarībā no atkritumu daudzuma konkrētajā gadījumā, ir Ls 6,19.

Vienlaikus, izvērtējot *Sabiedrības* iesniegto *Sabiedrības* bilanci, *PTAC* konstatē, ka *Sabiedrības* apgrozījums laika periodā no 2012.gada sākuma līdz 2012.gada 30.jūnijam ir Ls 345 817 apmērā.

Vērtējot *Sabiedrības* izdarītā pārkāpuma raksturu, ir būtiski norādīt, ka saskaņā ar *AAL* 16.panta 1.punktu sadzīves atkritumu sākotnējais radītājs vai valdītājs piedalās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, noslēdzot līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu ar atkritumu apsaimniekotāju, kurš ir

noslēdzis attiecīgu līgumu ar pašvaldību. No minētā izriet, ka konkrētā tiesību norma ierobežo patērētāju izvēles brīvību noslēgt atkritumu apsaimniekošanas līgumu ar jebkuru sev vēlamu atkritumu apsaimniekotāju. Bez tam *LAPK* 75.panta otrajā daļā ir paredzēta administratīvā atbildība par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu, proti, par sadzīves atkritumu radītāja vai īpašnieka nepiedalīšanos pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz piecsimt latiem. Tas nozīmē, ka pat gadījumā, ja patērētājs uzskata konkrētā atkrituma apsaimniekotāja īstenoto komercpraksi par negodīgu vai konstatē citus patērētāju tiesību pārkāpumus, viņam nav iespējas atteikties no šī pakalpojuma sniedzēja sniegtajiem pakalpojumiem vai nenoslēgt atkritumu apsaimniekošanas līgumu, jo tādā gadījumā rodas pamats *LAPK* 75.panta otrajā daļā noteiktā soda piemērošanai. Līdz ar to *PTAC* ieskatā ir nozīmīgi, lai atkritumu apsaimniekotāji, kuriem pieder monopola stāvoklis attiecīgajās atkritumu apsaimniekošanas zonās, izmantotu šo stāvokli labticīgi, proti, veiktu savu komercdarbību atbilstoši normatīvo aktu prasībām un konkrētajā jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei.

Papildus attiecībā uz pārkāpuma raksturu jānorāda, ka *Sabiedrība* turpina prettiesisko rīcību, neraugoties uz *PTAC* aicinājumu to izbeigt, ko apliecina *PTAC* 2012.gada 21.jūnija vēstule Nr.21-04/4213-L-21 kopsakarā ar *Sabiedrības* atbildi *PTAC*, kas sniegta 2012.gada 4.jūlija vēstulē Nr.01-88, ka *Sabiedrība* neredz iemeslu, kāpēc būtu nepieciešams pārrēķināt atkritumu apsaimniekošanas maksu. *Sabiedrība* uzskata, ka tā ievēro labas pārvaldības principu, jo nodrošina tiesiskumu, vienādas attieksmes principu un nodrošina samērīgumu starp privātpersonu un sabiedrības interesēm kopumā. Jānorāda, ka *Sabiedrības* valdes loceklis arī lietas izskatīšanas gaitā uzsvēra, ka *Sabiedrība* nemainīs atkritumu apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas kārtību, jo uzskata to par tiesisku.

PTAC nav konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar *LAPK* 33.pantu būtu uzskatāmi par atbildību mīkstinošiem apstākļiem, kā arī apstākļus, kas saskaņā ar *LAPK* 34.pantu būtu uzskatāmi par atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus, izdarītā pārkāpuma raksturu, proti, īstenošanas veidu, kā arī pārkāpēja mantisko stāvokli, *PTAC* uzskata, ka par negodīgas komercprakses īstenošanu *Sabiedrībai* ir uzliekams naudas sods Ls 7 000,00 apmērā, kas ir uzskatāms par samērīgu naudas sodu, ņemot vērā izdarītā pārkāpuma – negodīgas komercprakses īstenošana – raksturu un tās īstenošanas veidu.

Izvērtējot lietas materiālus un izskatīšanā konstatētos apstākļus, pamatojoties uz *LAPK* 9.panta pirmo daļu, 14.¹ pantu, 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 32.panta pirmo un otro daļu, 166.¹³ panta trešo daļu, 215.⁴ pantu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu, *APL* 5.pantu, 6.pantu, 12.pantu, 13.pantu un 66.panta pirmo daļu, *NKAL* 1.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, 2.pantu, 4.panta pirmo daļu un 4.panta otrās daļas 1.punktu, 7.panta pirmo daļu, 6.pantu, 14.panta pirmo daļu un 15.panta astotās daļas 2. un 5.punktu un devīto daļu, *AAL* 16.panta otro daļu,

n o l e m t s:

SIA “Dobeles komunālie pakalpojumi”

juridiskā adrese: Spodrības iela 2, Dobeles novads, LV-3701

reģistrācijas numurs: 45103000466

- 1) uzlikt naudas sodu Ls 7 000,00 (septiņu tūkstošu latu) apmērā;**

- 2) **uzlikt par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu *Komercpraksi***, kas tiek īstenota, aprēķinot maksu par atkritumu apsaimniekošanu atkarībā no saražotā sadzīves atkritumu normatīvā daudzuma vienam cilvēkam mēnesī un konkrētajā nekustamajā īpašumā deklarēto personu skaita.

Pieņemto lēmumu daļā par naudas soda uzlikšanu SIA „Dobeles komunālie pakalpojumi” saskaņā ar *NKAL* 16.pantu, *LAPK* 238.pantu, 288.panta pirmo un otro daļu un 289.panta pirmo daļu, var pārsūdzēt Dobeles rajona tiesā, Muldavas ielā 16, Dobelē, LV-3701 desmit darba dienu laikā no pilna lēmuma paziņošanas dienas, tiesai adresēto sūdzību iesniedzot Patērētāju tiesību aizsardzības centrā, Krišjāņa Valdemāra ielā 157, Rīgā.

Pieņemto lēmumu daļā par tiesiskā pienākuma uzlikšanu SIA „Dobeles komunālie pakalpojumi” saskaņā ar *NKAL* 16.pantu, *APL* 188.panta otro daļu un 189.panta pirmo daļu var pārsūdzēt Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā, Atmosdas ielā 19, Jelgavā, LV – 3007 viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stāties spēkā (paziņots adresātam). Lēmuma pārsūdzēšana daļā par tiesiskā pienākuma uzlikšanu neaptur tā darbību.

Saskaņā ar *Paziņošanas likuma* 8.panta trešo daļu un *APL* 70.panta otro daļu uzskatāms, ka šis lēmums ir paziņots adresātam septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā.

Naudas sods jāsamaksā ar pārskaitījumu, maksājuma uzdevumā norādot:

Saņēmējs:	Valsts kase Reģistrācijas numurs 90000050138
Saņēmēja iestāde:	Valsts kase BIC kods TREL LV22
Konts (IBAN)	LV12TREL1060121019400
Maksājuma mērķis:	Lēmums Nr. E03-PTU-L21-44
Pieņemšanas datums:	2012.gada 20.septembris

Naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc dienas, kad saņemts lēmuma noraksts.

Direktora vietniece

(personiskais paraksts)

B. Liepiņa

IZRAKSTS PAREIZS